GAZETA KRAKOWSKA

N^ro 48.

Z KRAKOWA DNIA 16 CZERWCA 1819. ROKU WE SRODĘ

Z Warszawy d. 8 Czerwca.

JO. Xiąże Namiestnik Królewski wyiechał z tey stolicy dnia 6 b. m. na czas krótki do Woiewodztwa Lubelskiego.

Dnia tegoż odprawiła się konsekracyia w Kościele Metropolitalnym Warszawskim JW. JX. Szczepana Hołowczyca Administratora Jeneralnego Archidyecezyi Warszawskiey na Biskupstwo Sandomierskie, laty i zasługami okrytego. Konsekrował Go JW. JX. Prażmowski, Biskup Płocki, Senator Krolestwa. Assystowali w czasie konsekracyi JW. JX. Biskup Zambrzycki i JW. JX. Biskup Ostrowski, Suffragan Łowicki. Zaszczycili ten poważny akt w hierarchii koscielney zwykłym obrządkiem co do złożenia ofiar, iako to: niesąc wino JWW. Senatorowie Kasztelani Badeni i Sierakowski;—chleb, JW. W. Stanisław Potocki Jenerał Dywizyi i Kossecki Jenerał Brygady, Radca i Sekretarz Stanu; —świece, JWW. Prażmowski Sędzia Apellacyyny i Łępicki Szambelan. Prócz wymienionych, obecni byli temu festynowi JWW. Senatorowie Wojewodowie i Kasztelani, Ministrowie i wielu Członków Władz Rządowych. Ci wszyscy powodowani byli, dla Weterana Prałata znanego powszechnie z wysokich przymiotów i swey uprzeymości dla każdego. Przeszedł on w z[illegible]nie przedłużonym biegu życia swego, przez wiele stopni duchownych, w przedmiotach Religiynych, politycznych i edukacyinych. W nagrodę więc, z Prymiceryusza Krakowskiego, Dziekana Kieleckiego i Kanonika Metropolitalnego Warszawskiego, wyniesiony został na godność Biskupią, łaską Naypotężnieyszego Cesarza i Króla naszego Alexandra, umieiącego cenić zdatność, cnotę, i przedstawioną sobie pracę.

Z Petersburga d. 14 Maia d. k.

Minister woyskowy, Jenerał piechoty Konownicyn otrzymał pozwolenie wyiazdu za granicę dla odzyskania zdrowia; a do powrotu iego sprawuie Ministerstwo wóyskowe Inspektor całey artylleryi, Jenerał artylleryi Baron Meller - Zakomelski.

Senatorowie Radcy tayni Xiąże Galicyn i Hrabia Sami, przeznaczeni zostali do zasiadania, 1szy w departamencie 2gim, a 2gi w 1szym oddziale 6go departamen-

tu Rządzącego Senatu.

Główny Komitet Biblijny postanowił wydrukować całey Biblii w języku Polskim 5000 exemplarzy.

Piszą ze Smoleńska pod d. 28 Kwietnia: "Rozlew wód tegoroczney wiosny był niezwyczayny. W Dnieprze podniosła się na półpięta sążnia. Podobnaż powódź, ile wiadomo, była w roku 1807 i 1817. Inne rzeki w gubernii Smoleńskiey również wylały; woda po wielu mieyscach mosty i drogi popsuła.

Dnia 5 Marca, o godzinie 10tey wieczorem w Kiachcie dało się uczuć trzęsienie ziemi, które pół minuty trwało. Chociaż przestrzeń tego miasta iest nie tak wielka, ani większa nad 375,000 sążni kwadr:; iednakże dostrzeżono, że i na tey przestrzeni nie w każdem mieyscu w rowney mocy dało się czuć trzęsienie: w domach ku południowi było dosyć mocne, ku północo-zachodowi ledwo się czuć dawało; a w północney części zgoła prawie nie było wstrząśnienia, ale tylko sam huk podziemny słyszano.

Gazeta Hamburgska donosi pod napisem z Petersburga d. 12 Maia n. s., iż w tamecznych rządowych rękodzielniach porcellanowey i kryształowey, zrobiono bardzo wiele kosztownych i gustownych naczyń, zwierciadeł i t. d. przeznaczonych dla Szacha Perskiego.

Ze Lwowa d. 9 Czerwca.

Dnia 5go b. m. o godzinie w pół do 9tey z rana umarł tu po długiey chorobie w 71szym roku życia swoiego, dowodzący naczelnie w Galicyi, Jenerał-Feldzeugmeister JW. Jan Baron ...ller, C. K. rzeczywisty tayny Radca, Kommandor woyskowego orderu Maryi Teressy i właściciel pułku piechoty Nro. 63. Exportacyia na cmentarz Łyczakowski odprawiła się dnia wczorayszego wieczorem o godzinie 6tey, z honorami należnemi wysokiey randze Zmarłego, a to w porządku następuiącym: oddział pikiety ogniowey, dywizyia iazdy lekkiey X ęcia Hohenzollern, bateryia iazdy, batalion grenadyierów, cug grenadyierów, wychowańcy pułku piechoty Hr. Nugent, oboiści, Duchowieństwo, wierzchowiec w żałobie, trumna, mąż w zbroi, Zaproszeni, cug grenadyierów, pułk piechoty Martaszego, bateryia pozycyyna, dywizyia lekkiey iazdy Rosenberga, milicyia mieyska. Orszak ten ciągnął od domu ieneralney Kommendy w lewą po nad rzekę Pełtew, gościńcem ku bramie Krakowskiey, a ztamtąd przez rynek, Halicką ulicę, targowicę siana i Łyczakowską ulicę aż do kościoła S. Piotra, zkąd obrócił się w prawą ku cmentarzowi, gdzie zwłoki złożono w kaplicy cmentarza a po odprawionych obrządkach stósownie do woli Zmarłego pogrzebano. Dnia dzisieyszego o godzinie 10tey przed południem odprawiło się nabożeństwo załobne w kościele pojezuickim.

Na utworzenie szkoły gminney dla dwóch przedmieść Samborskich Powodowey i Powtorni, ofiarowały Gminy tameczne, każda co rok po 80 ZR., a tameczny Pleban Łaciński JX. Kostecki rocznie po 90 ZR.

Kameralne Państwo Muszyna w Cyrkule Sandeckim ofiarowało na utrzymanie inwalida Szymona Bobacza z Robiczek po 6 kr. dziennie, dopóki tenże żyć będzie.

Z Wiednia d. 4 Czerwca.

Jego Cesarzewicowska Mość Arcyxiąże Karol z Małżonką Swoią powrócił do Wiednia dnia 26 Maia w naypomyślnieyszem zdrowiu z podróży przedsięwziętey do Weilburgu i do Bieberich. — Nayiaśnieyszy Pan raczył nadwornemu Radcy, Dyrektorowi Kancelaryi W. Szambelaństwa i Pod karb emu pozwolić, aby przyiął i nosił nadany mu od Króla Jmci Sardyńskiego krzyż kawalerski orderu SS. Łazarza i Maurycego. — Mocą dekretu Wysokiey Kancellaryi nadworney z dnia 81Kwietnia, raczył N. Pan dla ścisłego dopełnienia artykulu 18go konwencyi z N. Cesarzem wszech Rossyy pod dniem 3cim Maia 1815 zawartey, uchwalić, że osoby które w dniu zatwierdzenia teyże konwencyi dobra w Polsce posiadały, w razie przypadnienia im w iakimkolwiek bądź czasie i iakieykolwiek bądź własności w Państwie Austryiackiem, bądź to przez odziedziczenie, legat, darowiznę lub przez zawarcie małżeństwa, zawsze za dwukraiowych Poddanych uważani bydź maią, i iako takowi pomienioną swą własność sprzedać, a summę bez żadney opłaty do Królestwa Polskiego wyprowadzić mogą. — Roporządzeniem Wysokiey Kamery nadworney z dnia 3 Maia postanowiono, że monety przedziurawione, iak dalece są ważne, wprawdzie do dnia 31 Sierpnia w Kassach skarbowych ieszcze przyymowane, ale iuż więcey nie wydawane bydź maią. Po upłynieniu tego czasu wolno używać ie w handlu prywatnym, lecz tylko Urzędy mennicze i wykupuiące przyymować ie będą iako pagament.

Z Berlina d. 8 Czerwca.

Wyzdrowienie N. Króla tak dalece postąpiło, iż zaprzestały o Jego chorobie wychodzić doniesienia.

J. K. Mość zaszczycił dotychczasowego Posła Sardyńskiego przy Dworze tuteyszym, Hr. Castellalfer, orderem orła Czerwonego pierwszey klassy.

Królewicowie Następca tronu, Xże Wilhelm i Xże Karól, synowie J. K. Mci, Xże August i dowodzący Jenerał Hr. Tauenzien de Wittenberg przybyli tu z Startgardu.

Z Paryża d. 29 Maia.

Dziennik Paryzki (który Ultraroialiści nazywaią teraz *le balancier ministeriel*, a po nim Monitor donoszą, że Król na radzie stanu d. 26 b. m. następuiącem osobom dozwolił do Francyi wrócić: Marszałkowi Soult, Xciu Dalmacyi, JJ. porucznikom Piré, i Dirat, Hr. Real i Baronowi Pommereuil, daley byłemu konwencyi członkowi Foucher d'Aubigny (nie Fouché), Eschasseriaux i Lemaillaud. Podług wpółurzędowego doniesienia, wygnańcy zwłaszcza ci, którzy przez boiaźń lub słabość głosowali dawniey na śmierć Króla, spodziewać się zawsze mogą ułaskawienia Królewskiego; nie chcą tylko, aby ich przywołanie nastąpiło prawnie przez izby prawodawcze lub prosby.

Wczoray wyiechał ztąd Xże Leopold Koburski do Kale.

Relikwiie SS. Dyionizego, Rustika i Elruthera zaniesione onegday uroczyście zostały do Kościoła S. Dyionizego. Oprawy ich przyozdobione były czerwonemi kwiatami i palmami, iako godłami męczeństwa. Trzech Arcybiskupów i wielu Biskupów znaydowało się na tey uroczystości.

P. Chateaubriand pracuie teraz nad

nową trajedyią pod tytułem: Moyżesz.

Ludność Marsylii pomnożyła się od powrotu Króla na tron o 40,000 ludzi.

W Alsacyi założony bydź ma obóz ćwiczeu z 40,000 woyska.

Z Pireneow znayduie się do Paryża w drodze wiele białego i w innych kolorach marmóru, który zastąpić ma Karraryyski.

Izba Parów przyięła wczoray ustawę o wolności dzienników 142 przec w 14 głosów.

Na posiedzeniu izby *Deputowanych* d. 26 b. m. mówili Baron Salis, P. Cornet d'Incourt i P. Delessert o budżecie. Ostatni wyraził między innemi w swey mowie: „Niebezpieczną maxymą, która od wieków przeważa, iest: „Jeśli chcesz pokoiu, gotuy się do woyny!„ Ja ią odwracam i mówię: „Jeżeli będziesz się do woyny gotował, tedy nigdy pokoiu mieć nie będziesz!„ Względem woysk Szwaycarskich oświadczył, iż naród nie ma do nich tyle wstrętu, ile mu iest przykro, że lepiey są płatne i lepiey traktowane niżeli narodowe; nie należy zapom nać, że one w d. 10 Sierpnia broniły tronu, a nad Beresiną krwią swoią zasłaniały odwrót woyska Francuzkiego. Proponował zmnieyszenie budżetu na r. 1819 o 36 mill. ograniczenie wydatków na woysko do 180 mill. dla legii honorowey przyczynienie 3, 400,000 Fr. aby każdy legionista pobierał swoie 250 Fr. a 1 mill. na podzielenie pomiędzy donataryuszów 4tey i 6tey klassy i weteranów Julichu i Alexandryi. —— D. 27 roztrząsano poiedyńcze części budżetu, i przyięto listę cywilną i wydatki Ministerium sprawiedliwości w kwocie 17.460, 000 Fr.. D. 28 roztrząsano wydatki Ministeryum spraw zagranicznych i oznaczono ie po odtrąceniu 250,000 do 7,850, 000 Fr.

Deputowany Simeon i Par Baron Meunier mianowanemi bydź maią do ułożenia się z Rządem Hiszpańskim względem szkód, które Francuzi przed ostatnią woyną przez konfiskatę w Hiszpanii ponieśli.

Z Londynu d. 28 Maia.

Dziś daie Xże Rejent obiad dla Ambasadora Perskiego i wielu zagranicznych Posłow.

Dzieciokradzca Kennet został dziś przez sąd na 7mio letnie z kraiu wygnanie skazany.

Nieiaki Debary został d. 24 b. m. przed policyią stawiony, ponieważ wcisnął się do pokoiow Xcia Jorku i znaleziony był obok sypialnego pokoiu, kiedy iuż w łożku leżał. Za pomocą powroza spuścił się przez mur, niemiał żadney broni i utrzymywał, iż kilkakrotnie oddalony był z pismienną prośbą i postanowił sam z Xciem mowić. Został iako włoczęga do Bridwell odesłany.

Z Madrytu nadszedł do Kadyxu rozkaz, aby z uzbroioney tam wyprawy wysłano zaraz dwa woienne okręty o 70 i 50 działach z woyskiem do Lima.

Morowa choroba grasuie na nowo w Królestwie Marokańskim, a naybardziey w Fetz, Rubat i Telman; w pierwszem mieście umierało na nią codziennie do 200 ludzi.

W Aberdeen postrzeżono d. 5 b. m. osobliwsze na powietrzu ziawienie. Pokazała się ognista kula z krótkiem ku ziemi wiszącym ogonem. Słońce świeciło i obłoki były wypogodzone. Po 5ciu minutach

od postrzeżenia rozpękła się ta kula z mocnym hukiem i wielki dym rozszedł się po powietrzu, z którego porobiły się białe chmurki. Podobneż ziawienia widziane były w wielu mieyscach Szkocyi, i w parafiiach Kintore i Fintray z tak mocnym popękały hukiem, iż postrachało się pasące bydło.

Dla Hr. Moira teraźnieyszego Margrabi Hasting, złożono tymczasowo w domu kompanii Indyyskiey 60,000 Fs.

Podług Edingburskiey Gazety nad kanałem Menkland spuszczony z warsztatu został statek całkowicie z kutego żelaza zrobiony, który dla podróżuiących po tym kanale iest przeznaczony. Ma on 65 stop długości, a 12 1/2 szerokości; w wodzie zanurza się tylko na 21 cali, i iest pierwszym, który w Szkocyi z żelaza wystawiono.

P. Monck uczynił d. 26 b. m. w niższey izbie wniosek względem miasta Parga w Albanii, na przeciwko Korfu leżącem. Mowił obszernie o ustąpieniu tego miasta Porcie Ottomańskiey, iako też o dzieiach Siedmiu wysp i dowodził, iż Anglia ma prawo nie dopuszczać Turkow do posiadłości tego miasta i iego obwodu, i powinna dobrym iego mieszkańcom dopomoc do uzyskania wolności i niepodległości. Naganiał zezwolenie Rossyi na oderwanie dla Porty tego i innych miast od Siedmiu wysp, odwoływał się do oświadczenia w tey mierze byłego Ministra P. Caunig, i zakończył długą swoią mowę żądaniem, aby izbie złożona została Korrespondencyia między Jenerałem Cambell i P. Gordon tycząca się miasta Pargi.

P. Maxwell, odmalowawszy szkaradny charakter Ali Baszy Janiny, i opisawszy dobrze myślacych mieszkańcow Pargi, popierał powyższy wniosek mowiąc: "Winien iestem złożyć szlachetnemu Lordowi Castlereagh podziękowanie za szczere iego staranie o przywrocenie praw potomkom dawnego i sławnego narodu Greckiego; ale sądzę, iż przy układach o Pargę albo się pomylił, albo nie był dosyć uważnym. Ja sam byłem w Parga i znam nadzieie i ufność, iaką lud tamteyszy w opiece W. Brytanii pokłada. Interess tak Rządu, iako i kraiu wymaga zatem aby tak dobre mniemanie o naszey sprawiedliwości, przez ustąpienie tego miasta dzikiemu i okrutnemu uciemiężcy nie było nadwerężone."

Lord Castlereagh: Pochwalam w ogóle dobre zamiary powyższych Mowcow, którzy oddaią mi sprawiedliwość, iż szczerem było moim życzeniem przywrocić mieszkańcom wysp Greckich swobody i znaczenie narodowe. Gdy szanowny Baronet żąda tylko złożenia korrespondencyi pomiędzy officerami w r 1814, a nie następnych i ieszcze nie ukończonych układow z Ottomańską Portą, nie sprzeciwiam się temu. Lecz z żalem wyznać muszę, iż w czasie układow r. 1814 kray nasz, stosownie do dawnieyszych umow, nie miał żadnego prawa zasłaniać przeciw Porcie Pargę, i to mniemanie dobrze było tamteyszym mieszkańcom wiadome; niema to iednak służyć za podstawę do przyszłych układow. Tak w Paryżu, iako w Wiedniu potem rzecz o stosunkach wysp Greckich i miast na stałym lądzie niebyła iako nieukończoną uważana, nad którą mieli się zgromadzeni Ministrowie naradzać. Traktatem r. 1800 ustąpiene zostało Porcie panowanie nad niektóremi

miastami, i niepozostało W. Brytanii nic więcey dla Pargi uczynić, iak tylko wesprzyć ią dobrą radą i uczynić iey zgodną z polityką przysługą. Nie należy iednak oczekiwać, aby W. Brytaniia powoduiąc się nierozsądnemi czynami niektórych woyskowych obowiązaną była brać pod swoią opiekę tak odiegłe prowincyie, bo uskutecznienie takowych zasad ściągnęłoby na Rząd W. Brytanii wielką odpowiedzialność. Przekona się izba, iż umowa względem Pargi tak iest dla tego miasta korzystna, iak tylko w naszey mocy było ią uczynić. Więcey uczynić i mięszać się nadal do spraw Pargi, nie iest rownie w naszey mocy iak rozciągać nasze panowanie do innych posiadłości Porty. Jeżeli przełożone papiery dadzą powod do iakowego wniosku, tedy będzie moim obowiązkiem wyiasnić izbie stosunki, iakie między nami i twierdzą Parga zachodzą.

P.P. Scarlett i James Mackintosh, uymowali się nadzwyczay za mieszkańcami Pargi; mowili w przykrych wyrazach o barbarzyństwie Turkow, i sądzili, iż naywiększą iest zdradą z naszey strony, gdy dopuszczamy ustąpienia tyranowi miasta, które dawn ey do wyspy Korfu należało.

P. Goulburn: Oba zacni ostatni Mowcy zdaią się zapominać. Potępiaią iako zdradę odstąpienie Pargi, a wyznaią sami, że ieszcze niemaią względem tego dostatecznych dowodow. Jakże sądzić można o rzeczy nie będąc o niey przekonanem? Gdy papiery przełożone izbie zostaną, odpowiem na owczas obiecna, którzy obwiniaią Ministrow o złe w tey mierze postąpienie. — Przełożenie izbie żądaney korrespondencyi zostało uchwalone.

Z Sztokolmu d. 28 Maia.

Różne zagraniczne dzienniki ogłosiły niedawno artykuły o Szwecyi i o iey Rządzie, których niedorzeczność tak dalece uderza w oczy, iż nie potrzebuią nawet zbiiania. Przypuszczaiąc, iż inne Mocarstwa chciałyby się mieszać do wewnętrznych spraw naszych, potrzebaby sądzić, iż zapomniały o wszystkich prawach ludów i o uszanowaniu, iakie się polityczney ich niepodległości należy. Jest to obelgą przypisywać im podobne proiekta, których samo ułożenie wtrąciłoby ludy w zamęt średnich wieków, a uskutecznienie, ieśliby mogło nastąpić, zalałoby Europę krwią i okryło ruinami. Gdyby który Rząd, bez względu na wolność i prawa ludów, tak złą odebrał radę, izby naszemu podał propozycyią, któraby zmierzała do rzucenia ziarna niezgody pomiędzy nim i rządzonemi, zobaczyłby zaraz naród u podnożka tronu z tem samem uczuciem wyrażaiący swóy gniew, iak w r. 1815, kiedy Deputowani Seymu skarżyli się na urzędową w Karlsruhe Gazetę, która iednemu z członków Domu Badeńskiego nadała tytuł Szwedzki. Polegaiąc na opiece naszego Króla, który z swey strony polega także na naszey miłości i wdzięczności, patrzemy na te wieści, niechay pochodzą zkąd chcą, ze wzgardą, na iaką zasługuią, iako na płod przewrotnych mózgów, którym marzy się tylko o uzurpacyi i obaleniu społecznego porządku, i z szlachetną wyniosłością przypominamy sobie daną przez Króla odpowiedź Deputowanym Seymu r. 1815, którą temi dla Skandynawskiego ludu pamiętnemi zakończył słowy:

„Otoczeni północnem i Baltyckim

morzem, posiadamy wewnątrz naszego kraiu wszystkie żywioły do wolnego i szczęśliwego bytu. Niepotrzebuiemy się obawiać, aby który Rząd zazdroszcząc nam tego szczęścia, chciał one nadwerężyć; lecz ieżeliby się taki znalazł, niechay wie, iż roczniki tego kraiu wzmiankuią nietylko o uczynionych mu obelgach, ale i o zemście za nie. Gniew, który, Mci Panowie, uczuliście przy czytaniu napaści na waszą wolność i niepodległość, pomnożyłby gdyby można, móy szczery ku wam szacunek i nieograniczone przywiązanie do narodu. Mocny przez prawa, które mi nadaliście, szczęśliwy przez ich obszerność, a ieszcze szczęśliwszy przez dopełnienie moich obowiązków względem Oyczyzny, spokoynie czekać będę tych, którzy poważą się zaprzeczać nam tak słusznych praw. Będę ich czekał, póki ich szaleństwo tak daleko nie zaślepi, iż sądzić będą, że ludy utraciły prawo wolnego obioru, i na owczas z natężeniem wszystkich sił duszy i męztwa, któremi Niebo mnie obdarzyło, bronić będę waszych i moich praw.„

N. Król wyiedzie d. 2 przyszłego miesiąca do obozu pod Schonen, a ztamtąd po odbyciu kąpieli morskich w Helsingborgu powróci przez Kalskronę do tuteyszey stolicy.

Po trzech tygodniowym pięknym i ciepłym powietrzu, padał tu onegday przez 7 godzin śnieg. Następney zaś nocy mielismy tęgi mróz. Obawiamy się, aby ten mróz w niektórych okolicach nie zniszczył nadziei rolnika.

W Norwegii chwalą pewny gatunek grochu Hiszpańskiego (*Astragalus Boeticus*) który tam z Hiszpanii i Portugalii zaprowadzony został, iako mogący kawę zastąpić.

Celnem urzędom w Norwegii zalecono, aby obchodziły się z Amerykańskiemi okrętami iak z okrętami uprzywileiowanych narodów.

Z Bruxelli d. 31 Maia.

W. Xże Sasko - Weimarski przybył do Gandawy.

Hr. Real, który otrzymał pozwolenie wrócenia do Francyi, był dawniey dyrektorem policyi, a Baron Pommereul dyrektorem handlu Xięgarskiego. Ostatni liczy iuż 74 lat i bawił dotąd w Bruxelli. Onegday nasz Królewic Fryderyk przybył do Hagi.

Z Minchen d. 30 Maia.

Z wybitego postanowieniem Stanów na pamiątkę zaprowadzenia konstytucyi medalu, zawiozła deputacyia od drugiey izby d. 26 do Nimphenburga Królowi i Królowey po iednym złotym. Na tym medalu, którego także dla Xiążąt i Stanów 200 sztuk srebrnych wybito, znayduie się z iedney strony popiersie Królewskie z iego u góry imieniem, a na odwrotney napis: "Dawey konstytucyi Bawaryi wdzięczne Stany, d. 26 Maia 1819.„ Oddanie to nastąpiło z powodu przypadaiącey nazaiutrz rocznicy urodzin Króla. JK Mość oświadczył przy tey okazyi deputacyi, iż posiedzenia Stanów muszą bydź do 20. Czerwca ukończone.

Na posiedzeniu drugiey izby d. 28 odczytana została przyięta onegday uchwała, iż J. K. Mość proszony iest w skazaną przez konstytucyią drogą o zaprowadzenie publicznego sądownictwa w sprawach cywilnych i kryminalnych, sądów przysięgłych i oddzielenie władz. Daley od-

czytano uchwałę, iż d. 26 Maia, iako wigiliią rocznicy urodzin Króla, będzie na zawsze z powodu nadaney kraiowi konstytucyi iako święto narodowe obchodzony. — Obie te uchwały odesłano do izby pierwszey. — Potem trudniła się izba dalszem roztrząsaniem budżetu. — Same pensyie w Bawaryi zabieraią 4,436,500 Zr.

Z Karlsruhe d. 29 Maia.

Na posiedzeniu drugiey izby Stanow Badeńskich doniosł sekretarz o następuiących podaniach: 1) Wniosek P. Walz, tyczący się w ogóle umorzenia długow kraiowych; 2) P. Clavel o zniesieniu przymusu względem młynow; 3) P. Waltz o ulepszeniu administracyi sądowey; 4) P. Fest o ustanowieniu narodowego święta w d. 25 Sierpnia; 5) o zniesieniu urzędow wielkich leśniczych. 6) List Prezesa pierwszey izby pod d. 23 b. m. do którego dołączony był proiekt względem użycia wziętych od Francyi pieniędzy z woyny r. 1815. Odesłano go pod roztrząśnienie wydziału. — P. Städel zdał w imieniu wydziału próśb sprawę o niektórych przełożeniach. — Głownym przedmiotem naradzeń był wniosek Fechta o narodowem święcie. Celem tego święta bydź ma uwiecznienie pamiątki zaprowadzenia wolney konstytucyi i okazania przywiązania do panuiącego Badeńskiego Domu; aże teraźnieyszy W. Xże Ludwik uzupełnił konstytucyią, przeto dzień S. Ludwika ma bydź na wieczne czasy na święto ludu przeznaczony. Izba postanowiła, iż wniosek ten będzie po dziennym porządku przez trzy razy odczytany. — Potem była rzecz o powiększeniu kommissyi budżetowey, którą od 5 do 22 członkow pomnożono.

W Wielkim Xięstwie Badeńskiem oznaczona iest zapłata za pisma niesądowe Patronom. Za prośbę arkuszową nie płaci się iak ieden Zr. a za przepis czwiartki 4 kr.

Naystarsza corka zmarłego W. Xcia choruie niebezpiecznie.

Pisma publiczne mienią bydź autorem patentu o szlachcie, który tyle znayduie przeciwnikow, Radcę stanu Baumgärtnera.

Z Düsseldorfu d. 27 Maia.

N. Król Pruski uwiadomił dowodzącego tu Jenerała Hacke, że na obeyrzenie woyska w Nadreńskich prowincyiach przeznaczył Królewica Wilhelma (2go swoiego syna.) W pałacyku Jägerhaus urządzaią iuż mieszkanie dla tego Królewica. Mieszkańcy tuteysi pochlebiaią sobie, iż zabawi czas iaki w mieście naszem.

Z Włoch d. 2 Czerwca.

N. Arcy-Xiężna i Xiężna Modeny powiła dnia wczorayszego syna, który na chrzcie otrzymał imiona Franciszek Ferdynand Geminian, i chrzestnym iego Oycem raczył bydź N. Cesarz Austryiacki.

Do Malty przybył niedawno okręt z Laryssa z wełną, na którym w drodze na morową chorobę kilku ludzi umarło. Spalono natychmiast cały ładunek, a okręt zatopiono. Srodek ten i odłączenie pozostałego na nim ludu odięło wszelką obawę zarazy.

Jenerał Laharpe, który towarzyszył W. Xciu Michałowi w podroży przez Włochy, przeiechał d. 17 Maia przez Medyiolan napowrot do Szwaycaryi.

Z powodu zaczenaiącey się prenumeraty na Gazetę Krakowską od 1go Czerwca r. b. uprasza Redakcyia Łaskawych Czytelników o wczesne się zgłaszanie.

DODATEK DO Nro 48. GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 16 CZERWCA 1819 ROKU WE SRODĘ

— *Z Krakowa* —

Towarzystwo Dobroczynności.

Postrzegaiąc, iż Pomimo dzielnych środków tak z strony Rządu, iako i Towarzystwa Dobroczynności ku zapobieżeniu żebraninie używanych pokazuią się przychodni ubodzy naprzykrzaiący się po domach, dołożyło wszelkiego starania dla zapobieżenia temu nieporządkowi.

W tym zamiarze działaiąc z przykrem dowiaduie się uczuciem, iż do żebraniny staie się powiększey części pochopem, prywatne dawanie iałmużny żebrakom po domach się włóczącym.

Towarzystwo Dobroczynności przekonane iest o nieustaiącey gorliwości i szlachetnych uczuciach Obywateli i Mieszkańcow Miesta tego w spieraniu cierpiącey ludzkości, którzy nayzamożnieyszych Miast mieszkańcom w tey mierze wyprzedzić się niedaią; gdy atoli prywatne dawanie iałmużny nie tylko niszczy pierwiastkowy cel Towarzystwa Dobroczynności, albowiem niegodnych wsparcia publicznego i mogących pracą wyżywienia swego szukać, zachęca do tego letkiego zarobku i samowolnie staie się przykrością dla tych samych, którzy daią iałmużnę natrętnym; gdy nakoniec stać się może powodem do cofnienia Ofiar, które Wspaniałomyślni Obywatele i Mieszkańcy Miasta Krakowa na Ołtarzu ludzkości składać oświadczyli, a które znakomitą funduszu do utrzymywania blisko 300 osob są częścią, widzi się przeto Towarzystwo Dobroczynności zniewolonem upraszać Prześwietną Publiczność, aby od prywatnego dawania iałmużny wstrzymać się, i dobroczynność swoię dla ogólnego celu zachować raczyła.

Wasserrab Prezyduiący.

ROZMAITOSCI.

Prawdziwie Królewski Postępek.

Pisma Francuzkie przywodzą z wiarygodnego listu z Sztokolmu pod d. 23 Kwietnia, co następuie: " Norwegski Kapitan okrętowy mowił w gościnni w Gotenburgu o podnoszącym się kredycie papierowych pieniędzy w iego kraiu. Na przymowienie się, iż kray winien to dobrodzieystwo ciągłey oycowskiey staranności Króla, odpowiedział Kapitan: że

Król czyni tylko swoią powinność, gdy pracuie dla dobra ludu, bo właściwie Królowie są tylko sługami ludow. Kilku Szwedow słysząc tę mowę, donieśli o niey mieyscowey władzy, która kazała Norwegczyka uwięzić. Lecz Król kazał go uwolnić, i zalecił tylko urzędnikowi, aby mu powiedział: że ieżeli iest obowiązkiem Monarchy pracować dla dobra ludu, tedy rządzonych iest niemniey obowiązkiem mowić z nieiakiem uszanowaniem o Monarchach, którzy się ich szczęściem trudnią. „

Człowiek w Kraiu.

Zaledwo urodzi się człowiek, żądaią zaraz od niego opłaty od chrztu lub obrzezania. Chceli się uczyć czytać i pisać biorą go zaraz pod swoią opiekę nauczyciele. Gdy dorośnie, iest mierzony, i musi należeć do wyższego stanu, aby nie był na obnażenie wystawiony. Chceli uczyć się rzemiosła, przywodzą mu prawa cechowe, a ieżeli chce urzędnikiem kraiowym zostać, iest szczęśliwy, ieżeli nie żądaią od niego wywodow urodzenia z przodkow. Jeżeli chce się żenić, znayduie także przeszkody. Umrzeć tylko wolno mu wszędzie, ale i względem iego pogrzebu zachodzi kłopot.

Anekdota swieża.

Bogaty kupiec przybył w ważnych sprawach handlowych z wewnątrz Sycylii do Palermo. Maiąc powracać przez gory do swoiey prowincyi, postanowił zabezpieczyć się przeciw wszelkiemu wypadkowi. Udał się zatem do ajenta kupy rozboynikow, dla uzyskania zaręczenia. Ten każe mu oświadczyć co ma; okazuie więc swoy pugilares i opasek, które zawierały znaczną summę w wexlach i złocie. Ajent spoyrzał do swey taryfy, a kupiec zapłacił żądaną kwotę za zaręczenie. Odiechał z dodanym sobie człowiekiem, który był odpowiedzialnym za każdy wypadek. Pierwszy dzień podroży przeszedł bez żadnego smutnego zdarzenia; ale na zaiutrz rano przeiezdzaiąc przez wąski wąwoz, pokazało się dwoch rozboynikow, którzy wezwali kupca, aby im wszystko co ma przysobie oddał. Przewodnik przekłada im, że kupiec iedzie zabezpieczony za opłaceniem zaręczenia i okazuie im paszport ajenta. Rozboynicy dobrze podpili, nie słuchaią niczego, przykładaią do piersi kupca sztylety, który poleca się protekcyi swoiego przewodnika. Lecz iakaż wzięła go rozpacz, gdy widział, że ten złączywszy się z niemi, żądał pod utratą życia, aby uczynił zadosyć ich żądaniu! Odpasał więc opasek; wziął go od niego przewodnik, rozdziergnął i rozsypał na ziemię złoto. Oba rozboynicy wzięli się do zbierania go, a gdy poschylali się do ziemi, przewodnik zabił ich obu z maiących przy sobie pistoletow. Kupiec drżący, nie wie czy się ma lękać lub cieszyć. "Zbierz swoie złoto, rzecze do niego przewodnik; ci nikczemnicy znieważyli swoie rzemiosło, i ukarałem ich. Na cożby się zdał nasz zakład zaręczenia, gdyby podrożni niemogli bydź pewnemi naszego słowa? „ Reszta podroży odbyła się spokoynie, i przewodniczący rozboynik zaprowadziwszy kupca do iego domu, prosił go, aby dla bezpieczeństwa handluiących oznaymił wszędzie o tym przypadku.

Stałość Rzymianina.

Senat Rzymski wysławszy Popiliusza do Króla Antiocha, który gdy stanął przed

tym Monarchą, oddał mu z wyniosłością listy od Senatu, w których był wezwany, aby cofnął swoie woyska z Egiptu i nic przeciw temu królestwu nie czynił, ponieważ zostaie pod protekcyią Rzymian. Antioch przeczytał listy i odpowiedział, iż naradzi się co ma w tey mierze uczynić. Popiliusz niekontent z zwłoki, zakreślił około Króla laską okrąg, i rzekł do niego: nim wyydziesz z tego koła, musisz mi dać odpowiedz. Antioch dziwiąc tę stałość, uściskał go i przyrzekł uczynić zadosyć żądaniu Senatu.

W Niedzielę d. 20 Czerwca 1819. Stósownie do Statutu przez W. Senat Rządzący zatwierdzonego, dana będzie w południe w sali W. Knotza przez Towarzystwo P. M. Wielka Muzykalna Akademia.

Dnia 14 i 15 Czerwca 1819.
Cena zbóż różnego gatunku na Targu w Krakowie sprzedawanych.

Korzec	1. Zł.	gr.	2. Zł.	gr.	3. Zł.	gr.	4. Zł.	gr.
Przenicy	19	—	17	—	15	—	13	—
— Zyta	10	—	9	15	8	15	8	—
— Jęczmienia	9	—	8	15	8	—	7	—
— Owsa	5	15	5	—	4	15	—	—
— Jagieł	32	—	30	—	26	—	24	—
— Grochu	10	—	9	15	9	—	8	—
— Rzepaku	—	—	—	—	—	—	—	—

Cena Zboża
W Warszawie d. 6 Czerwca.

Korzec Pszenicy od Złp.	23	do 35.
— — Żyta —	14	— 15
— — Jęczmienia —	10	— 12.
— — Owsa —	8	— 9.
— — Grochu —	16	— 22.

Cena Zboża
W Gdańsku d. 4 Czerwca,

Łaszt 28 Korcy wynoszący.

Pszenicy od Złp.	680	do 900.
Żyta — —	520	— 540.
Jęczmienia — —	360	— 400.
Owsa — —	280	— 300.
Grochu — —	560	— 600.

Bieg Pieniędzy
W Krakowie d. 14 Czerwca.

	Złp.	gr.
Czer. Zł. Holl: monetą Courant Złp.	19 gr.	8.
— detto Cesarski . — —	19	— 3.
Fryd. Pruskie . . . . — .	33	— 18
Luidor . . . . —	36	— —
Zoto frankowy . . . . — .	32	— —
Szeiny Wiedeńskie za 100 — .	233	— —
Złoty ryński Szeinami . — .	1.	— 21

DONIESIENIA

Zalecenie znakomitey Gościnni. — Podpisana ma honor uwiadomić wszystkich Podrożnych, iż w Cieszenie w Szląsku Austryiackim znayduie się w wielkim Rynku pod znakiem Jelenia szarego iak naylepiey urządzony i we wszystkie potrzeby dla wygody Podrożnych opatrzony Dom gościenny, w którym dostać można wszelkiego gatunku win tak stołowych, iako i wetowych, niemniey naywybornieyszych potraw, a to za naypomierniejsza cenę. Poleca ona ten Dom wszystkim Podrożnym, i pochlebia sobie, iż kto ią obecnością swoią zaszczyci, pewnie iey zadowolnienia swego i zalety nie odmowi.

Zofia Raab, Traktierka.

Recommendation d'un Hotel distingué. — *La Sousignée a l'honneur, d'avertir M. M. tous les voyageurs, que l'hotel au cerf brun, sur la grande place, a Teschen, en Silesie Autrichienne est très proprement garni de tout, ce qui fait a la commodité de M. M. les voyageurs; cet hotel est aussi pou vu des meilleurs vins de table et du desert de tous les sortes, et d'une cuisine exquise, tout au prix le plus juste. Elle recommende cet hotel, a MM. tous les voyageurs, et se flatte, que quiconque l'aura honoré de sa presence, lui ne refusera son approbation, et sa recommendation.*

Sophie Raab, aubergiste.

Dyrekcyia Dóbr Jana Hrabiego Lamberga ogłasza, że z Hrabsko-Lambergskich oryginalnie-Hiszpańskich owczarni w Morawskich dobrach Kwasitz i Zdanek znaczne partyie baranów Hiszpańskich, częścią za gotową zapłatę sprzedane, częścią na konie lub woły zamienione bydź maią. Owi WW. Dziedzice dóbr, którzy iednym lub drugim sposobem nabyć chcą baranów z pomienionych owczarni, zechcą zgłosić się do Dyrekcyi Hrabsko-Lambergskich dóbr w Kwasitz, w Cyrkule Hradyskim niedaleko miasta Kremzyru. Owiec nie można iuż więcey obiecywać w roku bieżącym, ponieważ wszystkie na sprzedaż przeznaczone iuż roskupione zostały, wszelako ieszcze przyymuie się na nie prenumeracyia na rok 1820.

Nie można nic zachwalać naylepiey zwierząt tych każdemu miłośnikowi chowu przednich owiec, pochodzą one bowiem prawdziwego rodu naypięknieyszych i nayprzednieyszych Merinosów, które za panowania wiekopomney pamięci N. Cesarza Józefa z Hiszpanii do Cesarsko-Austryiackich dziedzicznych Kraiów sprowadzone, i od owego czasu w pomienionych owczarniach, przez stosowny wybór w parzeniu same w sobie znacznie wydoskonalone zostały.

Ceny są: Za barana, 10 do 50 czerw. złł. złotem, za owcę, 10 czer: złł.

W Kwasitz dnia 24 Kwietnia 1819.

Dnia 21 Czerwca 1819 roku na piasku przy Krakowie pod L. 73 Dom cały, z pozwoleniem wyszynku wódki i piwa, z officynami, wsypkami, i staymami w trzech letnią Dzierżawę wypuszczonym zostanie; przytym różne ruchomości iako to: perły, korale, faianse, szkła, komody, kanapy, krzesła i tym podobne, sprzedane będą za gotową zapłatę.

Karol Gryziński Kom: Sąd.

W Pogorzycach Dobrach pod Chrzanowem odbędzie się publiczna licytacya dnia 20 Czerwca 1819 r. o godzinie 3 po południu za gotową zapłatę Wołów opaśnych, koni, owiec, krów i innych. — Chęć kupna maiących na oznaczone mieysce i czas zaprasza. — W Krakowie dnia 13 Czerwca 1819 r.

Skorczyński, Kom. Sąd.

Dobra Mierassów w Obwodzie Miechowskiem Woiewództwie Krakowskiem sytuowane i obeymuiące w sobie wszelkie wygody; są na sprzedaży za umiarkowaną Cenę, maiący chęć nabycia Ich zgłosi się w Krakowie do Domu pod Nr. 90 przy Ulicy S. Józefa lub do Właściciela tychże Dóbr w Wsi Niezwaiowicach pod Szkalbmirzem w Obwodzie wyżey wspomnionym zamieszkałego, gdzie o warunkach sprzedarzy i cenie zainformowanemi zostaną.

☞ Pewien Ekonom, bezżenny, dobrey Konduity, życzyłby sobie służbę odmienić od Sgo Jana a gdy ieszcze, zostaie w obowiązku służby, niema zatem sposobności sam się starać; ale życzący sobie Ekonoma raczy się zgłosić w ulicy Wiślney pod N. 206 do P. Dypkowskiego, u którego powziąść może dokładną wiadomość.

Niżey podpisany ma honor donieść, iż będąc osobiście na ostatnim Jarmarku w Lipsku, sprowadził do swego Składu, różne i w naynowszym guście Zegary Stołowe i kieszonkowe, tak Męzkie iako i Damskie tudzież inne podobne sztuki, a pomiędzy innemi graiące, i t. p. z pierwszych Fabryk Francuzkich i Angielskich. — Życzący sobie, może za mierną i rzetelną Cenę, z powyższych rzeczy każdego czasu od 1go Czerwca 1819 nabydź w Krakowie w Ulicy Grodzkiey pod N. 232.

Jan Berdan, Zegarmistrz.

Jest Wieś każdego czasu do sprzedania, o ćwierć mili od Wisły leżąca, w glebie pszenney. Właściciel poda kondycyie z korzyścią dla Nabywcy, zezwoli nawet na dzierżawę. — O czem dowiedzieć się można w Kantorze Gazety Krakowskiey.